

Uddrag fra bogen "De 3 Fiktioner" (del 2 af trilogien Illusionen om Danmark)

Det er et meget omfattende problem, at Danmarks Riges Grundlov, landets højeste og mest grundlæggende lov, ikke tages seriøst af Folketinget, der i stedet fortolker ellers ganske klare paragraffer og spreder denne ufuldstændige fortolkning, med mange løse ender, til befolkningen. Den gennemgående røde tråd i Folketingets fortolkning er, at når der står 'konge' i Grundloven, så betyder det 'regering'. Men som Martin Tidsvilde skriver i sin bog "Magtens Paragraffer", giver denne fortolkning slet ikke mening i rigtig mange af paragrafferne. Og set i et historisk perspektiv så kunne Kong Christian 10. under påskekrisen i 1920 ikke have afskediget regeringen, hvis ikke kongen havde denne mulighed for at afskedige ministrene. Selvom det var en tidligere version af Grundloven, der var gældende i 1920, så var ordlyden stort set den samme på dette punkt. I den nuværende Grundlovs paragraf 14 står der ordret "Kongen udnævner og afskediger statsministeren og de øvrige ministre". Reelt er den eneste forskel i forhold til den tidligere Grundlov, at ordet 'statsminister' tilføjes for at præcisere, at kongen kan afskedige alle ministre, inklusiv statsministeren, sådan som Christian 10. rent faktisk gjorde det med Zahle. Præciseringen kommer med i den nugældende grundlov fra 1953, selvom vi skal forstå, godt hjulpet af Folketingets fortolkninger i Min Grundlov, at konger og dronninger kun er kransekagefigurer og ikke har nogen politisk magt.¹

Der er desværre også historisk belæg for, at Grundloven bliver tilsidesat af magthaverne, når de ønsker at gøre det. I bogen Oprørere af Morten Petersen gennemgås 12 af fortidens frihedsforkæmpere. Man kan måske finde en smule logik i den hårde behandling, som de oprørere, der levede under enevælde, blev udsat for. Den sidste af disse er Doktor J.J. Dampe, som netop blev løsladt i tiden omkring Junigrundlovens tilblivelse. Men selv efter at Danmark fik en grundlov, så fortsætter magthaverne overgrebene på befolkningen. Især tre prominente danskeres modtagne behandling, af den danske regering og den danske stat vidner om disse overgreb: Krigsminister Anton Frederik Tscherning (1797-1874), grundlægger af arbejderbevægelsen Louis Pio (1841-1894), og leder af den tidlige kommunistiske bevægelse i Danmark Aksel Larsen (1897-1972), er også eksempler på hvordan Danmark ikke er et virkeligt demokrati, og desværre aldrig rigtig har været det. Nogle fakta i disse mænds biografier, afslører nemlig, at der aldrig har været tale om, at Danmark var et suverænt land, som blev styret af folket.²

Krigsminister Tscherning, blev som ung officer af kong Frederik VI sendt rundt på meningsløse rejser i Europa mellem 1833 og 1836. Tscherning beskrev selv hans situation som "rejsende arrestant". Den enevældige konge så Tschernings tanker om samfundet som farlige for det enevældige monarki. Derfor sørgede kongen for at Tschernings tanker om frihed ikke inspirerede andre til at tænke det samme, og det gjorde kongen ved at sende Tscherning på disse meningsløse rejser. Tscherning nærrede en dyb frihedsfølelse, som oplysningstiden, hans opdragelse og senere, paradoksalt nok, også de beordrede rejser, havde rodfæstet i ham. Det var især Norges frie forfatning siden 1814, og tanker om en almindelig værnepligt, der satte Tscherning i gang rent politisk. Efter Julirevolutionen i Paris i 1830 senere ledte til Februarrevolutionen i 1848, var der i Danmark, ligesom over hele

¹ Påskekrisen beskrevet på Wikipedia:

[https://da.wikipedia.org/wiki/P%C3%A5skekrisen_\(1920\)](https://da.wikipedia.org/wiki/P%C3%A5skekrisen_(1920))

² På Historieonline.dk findes en fin læsevejledning til bogen "Oprørere" redigeret af Morten Petersen: <https://www.historie-online.dk/boger/oproerere>

Europa, optræk til et gennemgående systemskifte. Den 23. februar 1848 underskrev Tscherning sammen med 44 andre ansete mænd, et forfatningsreskript, som var en erklæring om at Danmark skulle have en fri forfatning. Tre dage forinden fik Tscherning sammen med Carl Ploug forhindret at den forsamlede folkemængde på 2-3.000 mennesker på Casinomødet gik direkte til kongen med folkets krav. Kort efter blev det midlertidige Martsministerie foreløbigt afslutningen på kongernes enevældige magt. Flere af de ledende oprørere, der blandt andet talte A.W Moltke og Orla Lehman, havde krævet, at Tscherning tiltrådte Krigsminister stillingen, hvis de skulle indgå i denne midlertidige regeringsdannelse. Da Tschernings yderligeste krav var, at han ikke ville stå under kongen, så kunne der ikke blive samlet et troværdigt Martsministerie uden Tscherning. To måneder forinden Martsministeriet blev dannet, døde Christian 8. Den nye konge, Frederik 7. skulle blive den der senere er blevet hædret for at han skænkede Danmark en Grundlov. Men virkeligheden er at allerede kort efter Tschernings tiltrædelse, er han ved fronten vidne til at kongen vil lade hver syvende slegsvigsholstenske oprørssoldat skyde på stedet. Det får han afværget. Selvom kongen forfremmede og gav en ridderorden til Tscherning, afviste han kongens anerkendelser, som meget som det nu lod sig gøre i den skrøbelige tid mellem enevælden og et grundlovsstyret kongerige. Som bekendt kom Danmark helskindet gennem tre års krigen med Slesvig-Holsten (1848-1851), mest takket være Tschernings realpolitiske tilgang, hvor han evnede ikke at overvurdere egne militære styrker, og så realistisk på stormagternes involvering i krigen. Hans klare ønske om et folkeligt demokrati led desværre skibbrud i 1855, hvor selvsamme Frederik 7. som havde skænket danskerne Grundloven, fik underskrevet en Grundlov, der lagde magten tilbage til kronen. Reelt et tilbageskridt til enevælden. Som Martin Tidsvilde skriver i "Magtens paragraffer" om grundlovsændringen i 1855, som blev døbt Helstatsforfatningen: To kammersystemet udgår, borgerrettighederne udgår, kongen sidder i regeringen, domstolene er stort set et kongeanliggende, kirken understøttes ikke af staten, der er særregler for hertugdømmerne, og hertugdømmerne har plads i rigsrådet, som beslutningsorganet bliver kaldt. Man indfører tysk som sprog ved forhandlingerne, samt referater i begge sprog. Det er også i Helstatsforfatningen, at der sker et brud med Kongeloven, som gør at kongemagten skifter fra Oldenburg-slægten til den beslægtede men mere tysk-sindede Glücksborgske slægt, selvom skiftet først reelt sker da Frederik 7. dør i 1863, og Christian 9. bliver konge.

Tscherning blev medlem af Rigsrådet i 1854 og forblev medlem frem til at han opgiver sit sæde i december 1864. Han dundrede imod Helstatsforfatningen i 1855 og i 1863 stemmer han også imod Novemberforfatningen. Konsekvensen af Novemberforfatningen er blandt andet den fatale krig i 1864, hvor Danmark taber den anden Slesvigske krig til Preussen og Østrig, og dermed mister Danmark hertugdømmerne. To år efter hans udtræden af Rigsrådet, går han sammen med sin tidligere politiske modstander, N.F.S. Grundtvig, i et sidste desperat forsøg på at undgå, at Den gennemsete grundlov vedtages i 1866. De to er hhv. Folketingets aldersformand, og Landstingets aldersformand da de adresserer kongen for at overtale ham til ikke at underskrive Den gennemsete grundlov. Deres hovedargumentet var at godsejerne ville få magten for bestandigt i Landstinget. Deres bekymringer bliver bekræftet i eftertiden, og især provisorietiden (1885-1894) viser hvorledes godejerne og den nyere adel kom til at sidde tungt på magten frem til systemskiftet i 1901. Adlen er politisk dybt konservativ fordi den jo gerne vil beholde magten, og derfor også

gerne vil have at kongehusets magt bibeholdes. Det er derfor, at partiet Højre, og senere Det Konservative Folkeparti, har denne grundlæggende konservative holdning.³

Der sker altså et statskup i 1855, som bliver fuldbyrdet i 1863 og 1866, og det er først i 1915, at der kommer en ny grundlovsændring. Forinden skete det såkaldte systemskifte i 1901, med overgangen til parlamentarismen. Danmark tog i 1849 et vigtigt skridt hen mod at blive til et demokrati, men inden der var gået tyve år, er magten i Danmark tilbage hos kongen, der via adelen styrer sit kongerige. Tscherning så udviklingen, og forsøgte forgæves at bekæmpe den. Det må have været smerteligt for ham at være vidne til at Grundloven fra 1849 ikke blev respekteret. Det var ikke et egentligt juridisk grundlovsbrud, for man sørgede bare for at vedtage nye Grundlove, som ikke indeholdt de samme demokratiske toner som den første gjorde. Men Tscherning var tro mod sin overbevisning gennem hele sit virke.

---

³ Wikipedia opslag om De Nationale Godsejere:
https://da.wikipedia.org/wiki/Nationale_Godsejere